

**LETNO POROČILO O IZVAJANJU GJS
ODLAGANJA OSTANKOV KOMUNALNIH
ODPADKOV V OBČINI ORMOŽ
V LETU 2007**

Ormož, 28.2.2008

51

KAZALO VSEBINE

1. POSLOVNO POROČILO	3
1.1. Opis odlagališča Dobrava.....	3
1.2. Količina odloženih odpadkov	4
1.3. Upravljanje odlagališča Dobrava.....	5
1.4. Potrebna vzdrževalna dela v letu 2007 in nujnost nadaljnje sanacije odlagališča v letu 2008.....	7
2. POROČILO O NAMENSKIH PRIHODKIH IN STROŠKIH	8
2.1. Prihodki.....	10
2.2. Stroški.....	10

1. POSLOVNO POROČILO

Na odlagališče nenevarnih odpadkov Dobrava se odlagajo nenevarni odpadki iz gospodinjstev in gospodarstva, ki jih ni možno kot ločne frakcije (papir, steklo, kovine in biološki odpadki) predati odjemalcem le-teh (npr. Slo pak, Surovina).

1.1. Opis odlagališča Dobrava

Odlagališče leži severozahodno od mesta Ormož ob cesti Ormož – Sv. Tomaž. Razteza se od potoka Lešnica do ceste Ormož – Lešnica, območje odlagališča obsega površino cca. 4,3 ha. Odlagališče se uporablja od leta 1979. Lokacija odlagališča je nastala na območju hudourniškega jarka, kjer so zaledne vode odnašale zemljo. Zato je oblika odlagališča izrazito podolgovata. Do konca leta 2007 je bilo odloženih približno 109.000 ton odpadkov.

Prvi začetek odlaganja v manjših količinah je bil na levi strani deponije. Odlaganje se je nadaljevalo v vedno večjih količinah navzgor proti cesti, tako da so na novo odloženi odpadki zapirali dostop do nižjega predela, kjer je bil še prostor.

Odlagališče je razdeljeno na več odlagalnih polj (profilov):

- V začetno polje med profili 1 in 7 so odloženi odpadki, kateri so bili v času sanacije odlagališča odkopani začasno deponirani in po izvedbi tesnjenega dna prepeljani v telo odlagališča. Ti odpadki so že v zadnji stopnji razgradnje (biološki procesi razgradnje so že v upadanju), produkcija plina in s tem vpliv na okolje je neznaten. To polje je zaščiteno s prekrivnim slojem. Vgrajena sta tudi dva plinjaka.
- V odlagalnem polju med profili 7 in 12 so odloženi stari (odkopani in spet odloženi) in sveži odpadki, v odlagalnem polju od profila 11 naprej pa le sveži odpadki.

Odpri del odlagališča je od profila 9 -14. Med profiloma 9 – 11 je predvidena izgradnja biofiltra. V letu 2008 bo potrebno nadaljevati s sanacijo odlagališča, z izkopom novega odlagalnega polja. Na odlagališču nenevarnih odpadkov Dobrava Ormož je upravljavec Komunalo podjetje Ormož d.o.o., katero ima pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje št. 35468-39/2004, 35441-33/2004 z dne 31.12.2004, in odločbo o podaljšanju veljavnosti okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča št. 35468-41/2007-4 z dne 12.11.2007. V tej odločbi se upravljavcu dovoli do 15.07.2009 po postopku D1 odstranjevanje odpadkov, ki pa mora izpolnjevati zahteve predpisa, ki ureja odlaganje odpadkov.

Sestavni del odlagališča sta tudi rastlinska čistilna naprava za odpadne vode in namakalni sistem. Posebnost odlagališča za nenevarne odpadke Dobrava Ormož je, da ni iztoka izcedne vode v vodotok ali naravo, s čimer se dodatno ne obremenjuje okolja. V letu 2007 smo na odlagališču imeli tudi podrobno inšpekcijsko kontrolo inšpektorice za okolje in prostor. Na odlagališču je v skladu z inšpekcijsko odločbo potrebno izvesti kompletno ograjo v višini 2 m okrog celotnega dela odlagališča. Prav tako je potrebno izvesti dokončno odvajanje zalednih meteornih vod, odplinjevanje z biofiltrom, zamenjati del čistilnega filtra na rastlinski čistilni napravi in izvesti objekt za začasno skladiščenje odpadkov v primeru zavrnitve upravljavca.

59

Pri odlagališču je zelo pomembno, da bo verjetno v skladu z državnim Operativnim programom odlagališče Dobrava še lahko obratovalo po juliju 2009. Zato je vsekakor nujno potrebno nadaljevati s prilagoditvijo odlagališča okoljevarstvenim standardom in s tem nadaljevanjem sanacije odlagališča.

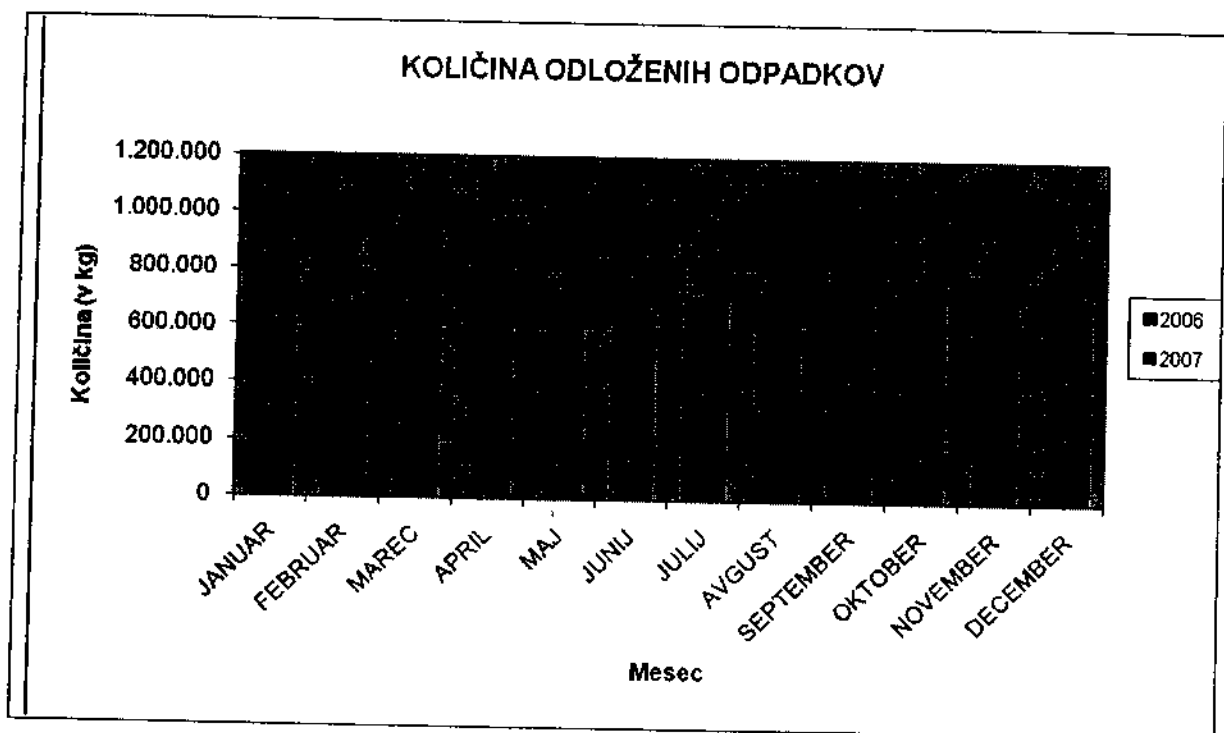
1.2. Količina odloženih odpadkov

Količina odloženih odpadkov se iz leta v leto povečuje. Tako je bilo v letu 2007 odloženih 11% več odpadkov kot v letu 2006 (preglednica 1).

Preglednica 1: Količine zaračunanih odloženih odpadkov v kg

	2006	2007	Indeks
JANUAR	633.520	611.100	96
FEBRUAR	561.960	596.480	106
MAREC	747.060	953.960	128
APRIL	974.800	912.960	94
MAJ	769.480	799.500	104
JUNIJ	636.140	664.300	104
JULIJ	713.020	791.020	111
AVGUST	657.980	800.580	122
SEPTEMBER	877.980	824.540	94
OKTOBER	687.548	1.001.220	146
NOVEMBER	672.601	782.840	116
DECEMBER	623.440	728.420	117
SKUPAJ	8.555.529	9.466.920	111

Slika 1: Količine zaračunanih odloženih odpadkov po mesecih

54

Kot izhaja iz slike 1 je bila največja količina odpadkov v letu 2007 odložena v marcu in oktobru 2007.

V skupni količini odloženih odpadkov iz gospodinjstev (preglednica 2) jih je 21% iz občine Ormož, po količini odloženih odpadkov je druga največja občina Bled (20,08%) in tretja občina Lenart (14,37%). Odpadki iz gospodarstva in negospodarstva predstavljajo 11,27% vseh odloženih odpadkov.

Preglednica 2: Količine odloženih odpadkov po povzročiteljih v 2007

Povzročitelj	Količina odloženih odpadkov (v kg)	Delež zbranih odpadkov po povzročiteljih (v %)
Gospodinjstva	8.399.620	88,73
- Ormož	1.999.360	21,12
- Središče ob Dravi	363.680	3,84
- Sveti Tomaž	225.440	2,38
- Bled	1.901.405	20,08
- Gorje	503.245	5,32
- Šentilj	894.334	9,45
- Lenart	1.360.388	14,37
- Sveta Ana	281.259	2,97
- Benedikt	185.375	1,96
- Cerkevjak	244.649	2,58
- Sveta Trojica	257.434	2,72
- Sveti Jurij v Slovenskih Goricah	183.051	1,93
Gospodarstvo in negospodarstvo (Občine Ormož, Središče ob Dravi, Tomaž)	1.067.300	11,27
SKUPAJ	9.466.920	100,00

1.3. Upravljanje odlagališča Dobrava

Zakonodaja na področju upravljanja z odlagališčem je vedno bolj zahtevna in stroga. Komunalno podjetje Ormož d.o.o. od leta 2002 upravlja z odlagališčem Dobrava. V sklopu upravljanja se izvajajo predvsem naslednje aktivnosti:

- Sprejem odpadkov na odlagališče (tehtanje odpadkov, odvoz v odlagalni prostor).
- Razporejanje in tlačjenje smeti, s čimer se doseže, da se lahko v deponijski prostor odloži večja količina odpadkov. Za zmanjšanje prostornine odloženih odpadkov in s tem podaljševanje časa uporabe posameznih odlagalnih polj, se na deponiji uporablja posebna odlagališčna mehanizacija. Najprej se enakomerno razporedi pripeljane odpadke, s teptalnikom (kompaktorjem) pa se odpadke vgradi in stisne.
- Izvajanje in spremljanje monitoringa.
- Upravljanje z zbirnim centrom, kjer se zbirajo ločene frakcije odpadkov, ki se predajo naprej v predelavo in se torej ne odložijo.
- Vzdrževanje rastlinske čistilne naprave, namakalnega sistema in rekultiviranega dela odlagališča.
- Pridobivanje vseh potrebnih dovoljenj.
- Vodenje vseh potrebnih evidenc.

V letu 2007 smo v skladu s 14. členom Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih U.L. R S št.32/28.3.2006 izvajali sejalne analize odpadkov. Sejalne analize so se izvajale iz podeželskega ruralnega območja, iz urbanega območja s prevladujočo poselitvijo z enodružinskimi hišami, iz urbanega območja s prevladujočo blokovno poselitvijo in urbanega območja z mešano stanovanjsko, obrtno in trgovsko rabo prostora. Rezultati sejalnih analiz mešanih komunalnih odpadkov kažejo na dejstvo, da je še med mešanimi komunalnimi odpadki 36 % BIOO (biološko razgradljivih frakcij), kar kaže na nizko ekološko osveščenost občanov in se ne razlikuje glede na predhodno leto. Za v prihodnje bo potrebno še bolj osveščati prebivalstvo o pomenu ločenega zbiranja ločenih frakcij, saj samo ločevanje na izvoru zagotavlja kvalitetne rezultate v skladu z veljavno zakonodajo.

V letu 2007 smo naročili izvajanje meritev pretoka plina in analizo vsebnosti koncentracij značilnostnih sestavin deponijskega plina. Meritve je izvajal Laboratorij IKEMA d.o.o. v sodelovanju s pooblaščenim izvajalcem Erico Velenje.

Za nadaljnje delovanje odlagališča je bila v skladu z zakonodajo 12.11. 2007 pridobljena Odločba o podaljšanju veljavnosti okoljevarstvenega dovoljenja in velja do 15.07.2009.

Med nepredvidene dogodke v letu 2007 spada požar na odlagališču.

Slika 2: Požar na odlagališču

1.4. Potrebna vzdrževalna dela v letu 2007 in nujnost nadaljnje sanacije odlagališča v letu 2008

Osnovna vzdrževalna dela so se v letu 2007 na odlagališču izvajala. Potrebno je bilo zagotoviti vzdrževanje transportnih poti, kontinuirno vračanje izcednih vod, skrbeti za urejenost okolice, saj ob večjih vetrovih prihaja do raznašanja odpadkov. Kot upravljavec odlagališča smo dolžni opozoriti na potrebna investicijsko vzdrževalna dela, saj bi neizvajanje del pomenilo obratovanje v nasprotju z OVD dovoljenjem. V roku enega leta bo zmanjkalo tudi odlagalnega prostora, kar bo onemogočalo odlaganje in s tem zaprtje odlagališča.

S strani Ministrstva za okolje in prostor – Inšpektorata RS za okolje je izdana odločba št. 06113-621/2007-5102/5 z dne 02.10.2007 (priloga 1) in sklep z dne 29.01.2007 (priloga 2), da je treba do 01.06.2008 iz sredstev za sanacijo odlagališča po programu urediti naslednje:

- a) **Urediti odplinjevanje po projektu.**
- b) **Ograditev deponije z 2 m visoko ograjo, ki preprečuje dostop ljudi in živali na odlagališče.**
- c) **Ureditev zalednih voda za preprečitev zalitja odlagalnega telesa, s čimer se zmanjša količina izcednih voda in zagotovi stabilnost odlagalnega telesa.**
- d) **Zamenjava filtra na rastlinski čistilni napravi**
- e) **Urediti skladiščni prostor za skladiščenje odpadkov, ki jih upravljavec zavrne.**

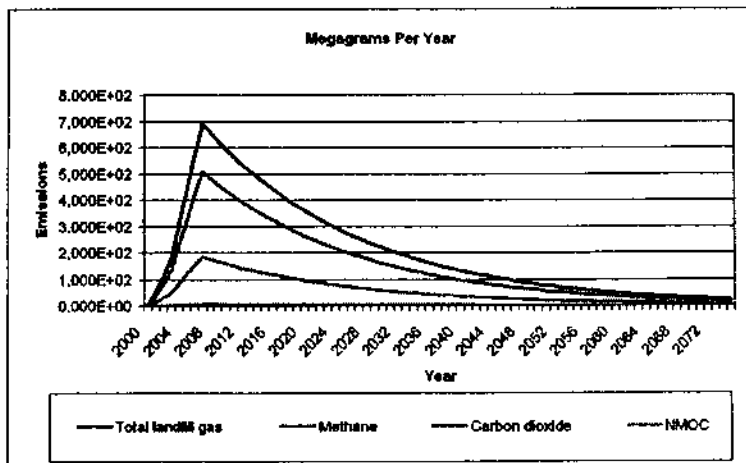
Navedena sanacijska in investicijska dela so nujno potrebna, saj v nasprotnem primeru odlagališče obratuje v nasprotju z veljavnimi predpisi.

Prioritetni vrstni red je zelo težko določiti, saj vsaka od teh del je potrebna za obratovalno sposobnost odlagališča.

Odplinjevanje bo treba dodelati tako na starem kot tudi novem delu odlagališča. V letu 2008 bo treba izvesti odplinjevanje na starem delu odlagališča, medtem ko bo na novem delu odlagališča odplinjevanje izvedeno šele po napolnitvi deponijskega prostora.

Kljub temu, da je zaradi odprte površine na profilih od 9 do 11 (tudi čelno) izplen zajetih deponijskih plinov manjši, količine emitiranih plinov prikazuje slika 3.

Slika 3: Emisije plinov iz starega dela odlagališča (v t/leto)

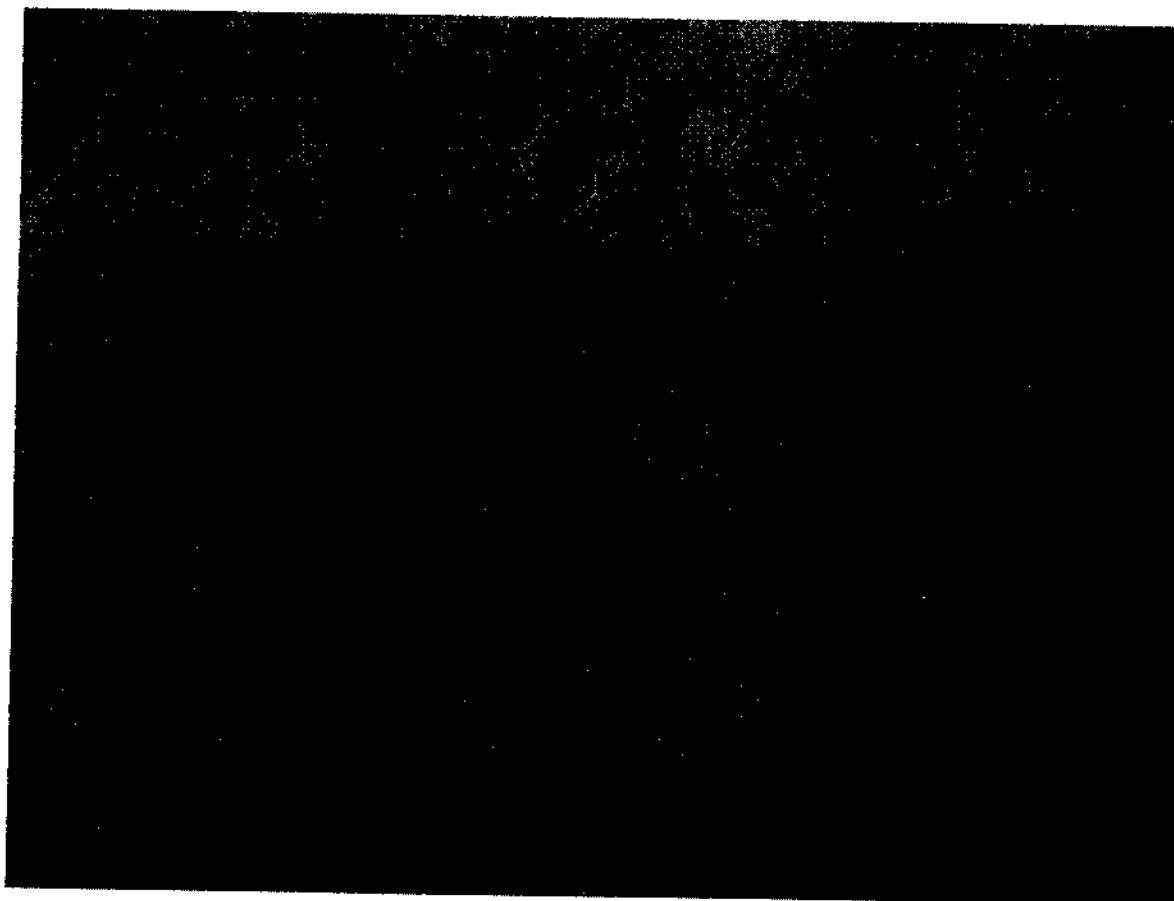

Vir: Gradbeni načrt za objekt odplinjevanja odlagališča Dobrava-Ormož; Inštitut za ekološki inženiring Maribor.

54

Iz rezultatov je razvidno, da se je iz obravnavanega območja odlagališča generirala največja skupna količina deponijskega plina v prihodnjih letih. Količina metana izražena v m³ na uro pa bo v tem primeru znašala 31,55 m³/h.

Slika 4: Načrt biofiltra med profilom 9-11

Zaradi manjše količine plinov ni priporočljiv sežig na bakli, ker ne bi bil dosežen zadosten učinek.

Navedena sanacijska in investicijska dela bo treba izvesti do 01.06.2008 na podlagi izdanega sklepa Ministrstva za okolje in prostor z dne 29.01.2008.

2. POROČILO O NAMENSKIH PRIHODKIH IN STROŠKIH

Stroški in prihodki izvajanja gospodarske javne službe odlaganja ostankov komunalnih odpadkov so prikazani v preglednici 3.

Preglednica 3: Namenski prihodki In stroški GJS odlaganja ostankov komunalnih odpadkov v letu 2007

	2007		2006		Indeks 2007/2006
	Vrednost (v EUR)	Struktura stroškov (v %)	Vrednost (v EUR)	Struktura stroškov (v %)	
BESEDILO					
NAMENSKI PRIHODKI	440.610,39		383.792,09		114,80
STROŠKI					
1. NEPOSREDNI STROŠKI	220.845,44	75,00	181.677,33	71,62	121,10
a) strošek električne energije	1.444,05	0,49	896,78	0,35	161,03
b) stroški materiala	2.027,63	0,69	2.464,72	0,97	82,27
c) strošek storitev - od tega:					
- storitve tlačenja smeti	109.823,22	37,30	99.250,42	39,13	110,65
- priprava odlagalnega platoja in ostala vzdrževalna dela	32.079,38	10,89	9.751,25	3,84	328,98
- obratovalni monitoring in meritve emisij dimnih plinov, sejalna analiza	12.056,77	4,09	6.174,68	2,43	195,26
d) strošek dela	50.460,61	17,14	48.206,27	19,00	102,94
e) drugi neposredni stroški - od tega:					
- tekoče vzdrževanje opreme	2.953,62	1,00	8.290,41	3,27	35,63
- zdravstvene storitve	89,65	0,03	868,54	0,34	10,32
- izobraževanje	476,24	0,16	1.719,06	0,68	27,70
- nadomestilo za uporabo stavbnega zemlji.	3.810,30	1,29	4.055,20	1,60	93,96
- zavarovalne premije	1.405,73	0,48	-	-	-
- drugi stroški (pošta, telefon,..)	803,02	0,27	-	-	-
- storitve ravnanja z nev. odpadki na odlagal.	3.415,22	1,16	-	-	-
2. POSREDNI STROŠKI	17.189,18	5,84	19.111,56	7,53	89,94
a) amortizacija	935,79	0,32	954,16	0,38	98,08
b) drugi posredni stroški					
- deratizacija	1.260,36	0,43	1.260,39	0,50	100,00
- drugi posredni stroški	1.230,85	0,42	2.780,09	1,10	44,27
- stroški odškodnin (plačilo za vas Dobrava) in rent	13.762,18	4,67	14.116,92	5,57	97,49
3. SPLOŠNI STROŠKI	56.273,73	19,16	52.866,05	20,84	106,45
a) stroški nabave, uprave, prodaje, obresti, razvoja	40.323,88	13,74	31.734,24	12,51	127,07
b) stroški kredita (anuitete, obresti, dr. stroški)	15.949,85	5,42	21.131,81	8,33	75,48
SKUPAJ VSI STROŠKI	294.450,36	100,00	253.654,94	100,00	115,70
PRESEŽEK NAMENSKIH PRIHODKOV NAD STROŠKI	146.160,03		130.137,16		113,06

2.1. Prihodki

Prihodki koncesionarja v preglednici 3 temeljijo na sklenjeni koncesijski pogodbi in zaračunanih storitvah na tej osnovi.

Osnovna cena (brez okoljske dajatve in DDV) za kg odloženih mešanih komunalnih odpadkov znaša 0,0796 EUR/kg in je razdeljena na dva dela:

- **del cene za vzdrževanje odlagališča** (0,0449 EUR/kg)- ta je namenjena pokrivanju stroškov delovanja odlagališča (plače zaposlenih, priprava odlagalnega platoja, stiskanje odpadkov, vzdrževanje zelenih površin, čistilne naprave, ipd.). Podrobneje so stroški, ki so nastali pri upravljanju deponije prikazani v nadaljevanju.
- **del cene za sanacijo odlagališča** (0,0347 EUR/kg)- ta je namenjena izvedbi sanacijskih del, ki zajemajo pripravo odlagališča za sprejem odpadkov, izvedbo zaključnega sloja posameznih odlagalnih polj (profilov), odplinjevanje, ipd. O porabi sredstev za sanacijo odlagališča je koncesionar Komunalno podjetje Ormož d.o.o. dolžan polletno poročati. Kot zadnje je bilo posredovano polletno poročilo za obdobje julij-december 2007.

Odpadki, ki niso mešani komunalni odpadki in se odlagajo v deponijsko telo se obračunajo v skladu z veljavnim cenikom.

2.2. Stroški

Med stroški največji delež zavzemajo neposredni stroški (75%). Med temi največji delež predstavljajo naslednji stroški:

A) NEPOSREDNI STROŠKI

- Stroški storitev tlačenja smeti

V letu 2007 so nastali stroški storitev tlačenja smeti v vrednosti 109.823 EUR in predstavljajo v strukturi 37,30% vseh stroškov. Stroški so obračunani po kalkulaciji stroškov tlačenja, ki izhaja iz priznane strukture cene in znaša 0,0116 EUR/kg odloženih odpadkov.

- Stroški dela

V letu 2007 so stroški dela znašali 50.460,61 EUR, kar predstavlja 17,14% vseh stroškov dejavnosti. V skladu s koncesijsko pogodbo so med stroški dela zajeti stroški bruto plače, prispevkov na plače, davka na plače, prevoza na delo, prehrane med delom, regresa za letni dopust, pokojninskega zavarovanja za naslednje število delavcev (po tarifnih razredih kolektivne pogodbe za komunalne dejavnosti):

	Število delavcev
V. tarifni razred	2,09
VII. tarifni razred	0,5
Skupaj	2,59

60

- **Priprava odlagalnega platoja in druga vzdrževalna dela**

V letu 2007 so stroški priprave odlagalnega platoja in drugih s tem povezanih del znašali 32.079,38 EUR. Na odlagališče se namreč odpadke dovaža z različnimi tipi smetarskih vozil. Tako eno vozilo pripelje od 5 m³ do 40 m³ odpadkov. Zato je potrebno pripravljati utrjen plato na katerega se najprej odloži odpadke. Iz tega platoja iz gramoza se odpadke s kompaktorjem transportira v deponijsko telo. Teža kompaktorja je 32 ton, zato je potrebno pogosto s ponovnim dosipom gramoza vzdrževati in urejati odlagalni plato. Na koncu odlagalnega platoja je že položena polietilenska folija, ki se ne sme deformirati. Odlagalni plato je potrebno izvajati tako, da se prilagaja zapoljenosti deponijskega telesa.

- **Obratovalni monitoring in meritve emisij plinov**

V letu 2007 so nastali stroški monitoringov v vrednosti 12.056,77 EUR. V okviru obratovalnega monitoringa se izvaja nadzor nad izcedno vodo iz odlagališča, meritve in analize podzemne vode v štirih piezometrih. V letu 2007 je bil izveden kompleten program monitoringa podzemnih vod za odlagališče (izvajalec Zavod za zdravstveno varstvo iz Maribora). Študijo je pregledal neodvisni recenzent Agencije RS za okolje in podal mnenje o ustreznosti. V okviru monitoringa se v skladu z zakonodajo redno kontrolira sestava odlagališčnih plinov in sejalne analize mešanih komunalnih odpadkov.

B) POSREDNI STROŠKI

Posredni stroški so nastali v skupni vrednosti 17.189,18 EUR (5,84% vseh stroškov). Med temi so največji stroški rent in odškodnine za plačilo ravnanja z odpadki za vas Dobravo.

C) SPLOŠNI STROŠKI

Splošni stroški so v letu 2007 znašali 56.415,74 EUR, kar znaša 19,16% vseh stroškov navedene dejavnosti. Med temi je izkazana vrednost odplačil glavnice in drugih stroškov posojila, najetega za rastlinsko čistilno napravo na odlagališču. Med splošnimi stroški so zajeti tudi stroški vodenja, računovodstva, nabave, razvoja, obresti, dejavnosti, ki so določeni v vrednosti 17% od neposrednih in posrednih stroškov dejavnosti.

PRESEŽEK NAMENSKIH PRIHODKOV NAD STROŠKI

V letu 2007 so namenski prihodki pri izvajanju koncesijske dejavnosti presegli stroške za 146.160,03 EUR. Presežek bi moral biti porabljen za investicijska in sanacijska dela na odlagališču, saj gre za namensko-zbrana sredstva.

Pripravila:

Ludvik Hriberšek

Renata Čuček

KOMUNALNO PODJETJE
ORMOŽ d.o.o. 6
HARDEK 21c, 2270 ORMOŽ

Direktorica:
Pavla Majcen

61